

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMÉGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

KIÓFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 50 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adtnak vissza.
Hirdetések Arszabály szerint.

„Selfmade man.”

Amerikában egy hatalmas, erőteljes tábor kezd kialakulni kemény, sziklaszilárd emberekből, kik koplalásban, sanyaruságok között, pinceszobák szalmazsákjain növekedtek föl s szerzősámmal szereztek tekintélyes milliókat. Ezek a „selfmade man”-ek, az önerejükkel tekintélyre, állásra, jólétre vergődött emberek. Legnagyobb részét a kisiparosok közül valók. A józanság, szorgalom, önképzés példaképei.

Eletünk ott kezd a közepszerűség-ből kiemelkedni, ahol a folytonos panaszt, kesergést az ambíció váltja fel. Ott és akkor ismerik fel értékünket, ahol kötelességünk teljesítésében tehetségeink fejlesztésére is időt fordítunk. Az embert mindenkor tehetsége és annak okos, akaraterős felhasználása fogja mérték alá. Minden állás, minden élethivatás nemcsak lelkiismeretességet, de első sorban szeretetet, önfeledőzést követel, különösen pedig iparosaink között.

Rosszul neveltük mi eddig iparosainkat. Kiöltünk már az inasévek alatt az ifjaktól minden szeretetet szakmájá iránt, egyrészt, mert ez a legdurvább élet: az inaskodás, másrészt mert a mester szakmájában mindig eltítkol valamit az inas előtt, nehogy ugyanolyan jó, tökéletes dolgot produkálhasson, mint mestere. Ma aztán már ott vagyunk, hogy a sok kontár miatt külön mestertanfolyamokat kell rendeznünk országsszerte minden iparágban, hogy a kézi ipar gyártmányaival végleges kudarcot ne valljunk. Iparosaink már nem is bíznak a saját erejükben, védvám, kormánysegély adókedvezmény stb. képes csak szerintük föllendíteni a csenevész magyar kisipart. Ezért áll oly alacsony fokon a kézügyesség, az értelmesség, a szakszerű és üzleties készség. Ezért oly szegény és ügyefogyott nagy általánosságban nálunk a kisiparos társadalom.

Annyit azonban látunk, hogy nem-

csak Amerikában, hanem Európában is boldogulnak a „selfmade man”-ek, különösen a kisipar műhelyeiből kerülnek ki ezek tekintélyes számmal. Sajnos, hogy csak a legutóbbi időben. Városunkban is van szép számmal iparosember, aki a legszerényebb, legkezdetelegesebb viszonyokból, ugyszólván a Kath. Legényegyletnek szívesen, szeretettel nyújtott kegyelemkenyerén nőtt fel, de saját szorgalma, önképzése, erős akarata, kitartása, üzleti ügyessége révén ma vagyonos, gazdag, előkelő ember, aki műhelyében szerezte gazdagságát, hírnevét, tekintélyét.

Ha ezeket az embereket látjuk, azt mondjuk, a tisztos, becsületes iparé a jövő.

Nemcsak a jó papnak, hanem minden embernek s így az iparosnak is holtáig kell tanulnia. A szakképzett, ügyes, értelmes, lelkiismeretes, önmagát folyton képező iparosnak nagyobb a forgalma, jobb a jövedelme.

Ha képzettek iparosaink, fokozatosan kiszoríthatják azt a versenyt, amelyre ma még csak panaszkodni tudnak s amely versenynek megvívására ma még nincsenek megedzve. A felpanaszolt külföldi verseny leküzdése ma még szinte herkulesi munka, de nem lehetetlen, csak rá kell önmagukat nevelni az iparosoknak.

A versenyképességhez tanulás és tudás kell. Az a tudás, melyet apáink műhelyeiben szerztünk, ma már nem elégíti ki a verseny igényeit. Ma „selfmade man”-ekre, akaraterős, folyton előbbre törő iparosokra van szükség, hogy a magyar ipar boldogulhasson.

— **Katholikusok!** Ne feledjétek, mit mondott Ketteler, mainzi püspök:

— Akinak manapság a kath. sajtó iránt nincs érzéke, az ne tartson számt arra, hogy katolikusnak nevezze!

Rovás.

(Dr. M.) A pénzügyi bizottság pár nappal ezelőtt Kossuth Ferenc miniszter költségvetését tárgyalta. A pénzügyi bizottság nem egészen olyan, mint például nálunk a szini bizottság. A pénzügyi bizottságban akadnak ugyan mamelukok többes számmal, de azért olyanok is vannak, akik kellemtelen igazságokra is merészlik figyelmeztetni a hatalmas miniszter urakat.

Nagy Emil képviselő a munkásbiztosító pénztárak ügyénél csinos kis botrányt leplezett le. Előadta, hogy a hazátlan bitangok vezérei eme pénztárakat fejős tehéneknek tekintik; a szervezett és felhajtott munkáság segélyével igazgatói és tükári állásokra választják be magukat és — jól értsd meg szegény magyarom! — 6000, 12000—14000 koronás fizetéseket buznak a munkások és munkaadók filléreiből!

„Az agitációban kifáradt vagy a szociálistaságba beleunt, vagy a pártvezetőség által csendes eltávolításra ítelt szociáldemokrata vezérek részére szerveztek itt horribilis nagy fizetésekkel járó állásokat. 10—12000 koronás üvedelmeket huzzanak innen a kasza-kapakerülő forradalmi népbujtogatók. Minél több börtön van valakinek a háta mögött, annál jövedelmezőbb állást kap a pénztáraknál.”

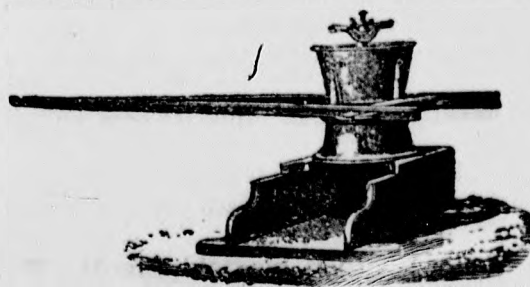
Bokányi jövedelme 6000 korona, Ris Adolfé 12000, Grossmann Miksdé 12000, Sarkadi elvtársé szintén 12000! Es mindez természetesen az agyonhirdetett testvériség és elvtársi egyenlőség nevében.

A tanítók fizetése 1000 korona, a káplánoké 600, meg 800, a szolgabíróké 1600-tól 2000 korona. Pedig azok valamennyien tanultak, éveken keresztül gyűjtötték szellemi tőkájukat, hogy abból éljenek. Bokányi elvtárs pedig kőfaragó segéd volt, bődületes nagy torkán és ravasz eszén kívül egyebe nincs. Nem tanult, nem dolgozott, hanem izgatott és a népet bolondította. Es ez az ember 6000 koronás fizetést huz.

Az ügyvel kapcsolatban néhány érdekes megfigyelést tettünk. Az egyik Kossuth Ferencre vonatkozik. Micsoda szánalmas szerepet játszott a súlyos vádakkal szemben? A dolog elvi oldalához egyetlen bátor megjegyzése sem volt. Talán Kossuth Lajos fia fél Bokányiétól?

Furcsa dolog az is, hogy az Alkotmány, Uj Lap és Magyarország kivételével majdnem az összes lapok agyonhallgatták a botrányos leleplezést. Miért? Miért a sajtó zsidó, a leplezett demokraták vezető elemei szintén zsidók.

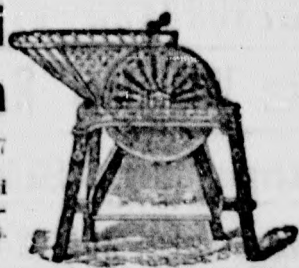
Harmadik megfigyelésünk azokra vonatkozik, akik a munkásbiztosító pénztárak

Bächer Melichar gépgyári raktára

Szabadka (Raichl palota). 568-30-27

A haztelt gazdaközönségnek ajánljuk dusan fölszerelt gépraktárunkat eredeti Bächer ekék, eredeti Melichar vetőgépek, szeccskavagók, boronák, kukoricára darálók, morzsolók, valamint az összes gazdasághoz szükséges gépeket. Eredeti Johnston amerikai aratógépek egyedüli elárutási hely. Olcsó árak. Kedvező részletfizetések. Arjogyzék ingyen és bérmentve.

tisztviselőit választják. Ezek a munkások és munkaadók. A szociáldemokrata banda kitűnő fegyelmeztségével minc egy ember jelenik meg a választási urnánál és érvényesül, míg a fegyelmezetlen munkaadók ilyen erőmutatványokra alkalmatlanok.

Ki az oka tehát annak, hogy a horribilis jövedelmű állásokban hazátlan bitangok ülnek. Oka elsősorban a törvény, a mely hiános, másodsorban a munkaadó közönség, amely végzetes tunyaságban még önnét is leszorol, ahol jogait érvényesíthetné.

Katholikus népszövetség.

Szépen sikerült kath. népszövetségi népgyűlést tartott Péterréve községe nov. 8-án d. u. 4 órakor a piactéren. Körülbelül 2000 főnyi közönség gyűlt egybe. Szalai Károly plébános meggyőző szavakkal fejtegette ki a katolikusok szervezkedésének szükségességét. Rámutatott a sok veszedelemre, bajra, melyek ellen csak a szervezett kath. tábor bír sikerrel küzdeni. Kérte az egybegyűlteket, hogy válasszanak népgyűlési elnököt és jegyzőt. Elnöknek megválasztott Szalai Károly plébános, jegyzőnek Drozdik Imre káplán.

Elnök kérte Früchtl Ede központi kiküldöttet, hogy tartsa meg előadását a Kath. Népszövetségről.

Früchtl Ede legelőször is tolmácsolta a vezéreknél, Rakovszky Istvánnak és Prohászka Ottokárnak, a péterréveiekhez küldött szívélyes üdvözlését. A két név hallatára az egész közönség lelkes, tüntető éljenzésben tört ki. Ezután elkezdte ismertetni a Kath. Népszövetséget. Előadásával, tüzes, lelkes, népies szavaival egészen elragadta a péterréveieket. Egy óras beszédje végén mindenki sajnálta, hogy a remek beszédének vége van. Jutalom a taps, a lelkes éljenzés volt.

Majd Drozdik Imre káplán intézeit néhány buzdító szót az egybegyűltekhöz, mire Szalai Károly a gyűlést bezárta.

Gyűlés után mindjárt magalakult a Kath. Népszövetség péterrévei helyi csoportja 200 taggal, helyi igazgató Szalai Károly plébános lett. 600-800 tag biztosan lesz.

Itt a tél. Hogyan örültek tegnap reggel a kis gyermekek, amikor a szép fehér szőnyeget s a sűrűn hulló hópelyheket meglátták. Kiszakadt az anygalkák párnája! Milyen jó lesz hógolyókkal dobálózni, hóembert csinálni, várát építeni, csuszkálni, korcsolyázni! A gazdák is szívesen látták a szapora hóesést. Hogyne, mikor olyan szomjas a föld! Az urak, akiknek kamarája fával, szénával van tele, szintén jóleső érzéssel szemlélték a természet téli pompáját. Ámde hány ezer és ezer embernek szíve szorult el a fehérbe öltözött házak, udvarok láttára! „Itt a tél!” — szakadt fel a sóhaj, s a borús homlok mögött egymást kergették a kétségbeesztő gondolatok: „Nem lesz kereset, éhezünk, koplalunk; nincs tüzelőnk, megdermedünk, megfagyunk!” Tán még a föld is megremeg az elkieseredés és kétségbeesés eme szavainak hallatára. Hát azoknak, akik a társadalom szekerének a helyes szociális irányba való terelésére hivatnak, vajjon megdöbben-e a szívük?

Keresztények csak keresztényeknél vásároljatok.

Szabadkán Villamos Vasut és Világítási Részvénytársaság.

Központi telep: SZEGEDI SZÜLŐK. Telefon 108.

Városi üzlet: RUDICS-UTCA 11. Telefon 422.

A szabó iparosok mozgalma.

— A hitel megszorítása. —

Igen látogatott ülést tartott folyó hó 8-án d. u. Nánai Mihály elnöke alatt a szabadkai szabók szakosztálya, többek közt foglalkozván a szabó iparosok általános helyzetével is. Egyhangulag elfogadták az elnök által tartalmas beszédben indokolt következő javaslatot:

1. Különös tekintettel a kisebb iparosok érdekeire, az ugynevezett fazon-munkáknál a hitel nyújtás teljesen megszüntetendő.

2. Hitel nem nyújtható semmi körülmények között sem oly egyéneknek, kik bármelyik szaktársnál fizetési kötelezettségeiknek eleget nem tettek.

3. Amennyiben a megrendelés alkalmával más megállapodás nem történt, a rendelés mindenkor készpénzfizetésnek tekintendő.

HIREK.

Munkaközvetítés.

Két női cipészegéd, kik a francia sarok és a varrott munkákhoz értenek, állandó alkalmazást nyerhet Walient József női cipésznél Zomborban

Női szabósághoz angol munkára, tanonc felvétetik Szabadkán, Barth Henriknél I. kör, 68. sz.

Szabó kismunkások kerestetnek zombori előkelő cégekhez.

Borbélyegéd kerestetik Zomborba állandó alkalmazásra. Bővebbet kiadóhivatalunkban.

Kályhastanoncok kerestetnek négyév tanulóidőre, teljes ellátással Zomborba, Ugy István kályhásához.

Fütanoncközvetítés. Kerestetnek az ujvidéki mesterek részéről négy évi ellátásra a következő iparágakra tanoncok: kefekötő, kőfaragó, mozaik, asztalos, oltárépítő asztalos, aranyozó, kéményseprő, könyvkötő, sütő, mézesbabos, kalapos, kötélfontó és üvegkereskedő. Díj nélkül közvetít

Az ujvidéki ker. szoc. egyesület.

Tájékoztató.

November 14. Katonai lóvadász délelőtt 8 órakor a vásártéren.

November 21. A műpártolók körének táncos egybekötött műkedvelői előadása Gaal siremléke javára, a kath. legényegylet dísztermében.

November 22. A katolikus legényegylet Katalin-bálya, saját helyiségeiben.

November 25. A filharmonikusok hangversenye a színházban.

Országos vásár. Majsza november 11. — Zenta november 15 és 16-dikán. — Zombor november 22-dikén. — Bácsalmás november 22-én. — Szeged november 29-től kezdve egy hétig.

— **A nők Kongregációjának.** tagjai november 15-én, vasárnap a társulat elhunyt tagjaiért a kongregáció kápolnájában szent misét mondatnak. Kérjük Mária hű leányait, iparkodjanak leróni a kegyelet adóját?

— **A király unokái — mint műkedvelők.** A császárbülei ünnepségeknek egyik igen kedves, derűs epizódja lesz, amikor a schönbrunni kastélyban levő intím színházban felgördül a függöny és a királyi család ifju hajtásai, a legfiatalabb főhercegek és főhercegnők ünnepi előadásban járulnak a jubiláns elé. December 2-án tartják meg a kir. hercegi műkedvelők színelőadását, melyet prolog előz meg és ezt Károly Ferenc József az ifju dragonyos főhadnagy mondja el.

— **Alapítvány.** Tumbász István vajszkai plébános 6000 koronás alapítványt tett le a vajszkai harmadik tanítói állás java-

dalmazására. Az alapítványt a kalocsai fő-káptalan kezeli.

— **A szabadkai filharmoniai társaság** harmadik hangversenyét Lányi Ernő egyetemi karnagy vezetésével Tóth Árpád tanár, zongoraművész közreműködésével, a városi színházban 1908. évi november 25-én szerdán este fél 8 órakor rendezi. A hangverseny után a Pest-szálló nagytermében táncmulatság lesz, a melyre külön belépőjegyek egy koronáért kaphatók. A hangverseny műsora: 1. Beethoven: I. Szimfónia. a) Adagio cantabile con moto. c) Menuetto. d) Adagio. (Allegro moltó vivace.) Előadja a filharmoniai zenekar. 2. Weber: Hangversenymű. (f moll. Op. 75.) Zongorán előadja Tóth Árpád a filharmoniai zenekar kíséretével. II. rész. 3. a) Grieg: Szívsebek. b) Lányi: Hunnia gyásza. Előadja a filharmoniai vonós zenekar. 4. a) Chopin: Nocturne. (cis-moll.) b) Liszt: Cantique d' amour. b) Chopin: Barcarolle. Zongorán előadja Tóth Árpád. 5. Mendelssohn Hebrida-nyitány. Előadja a filharmoniai zenekar.

— **Vármegyei számvevőségek.** Kolozsvármegye törvényhatósága elhatározta, hogy feliratilag fordul az országgyűléshez, hogy a vármegyei pénztárakat és számvevőségeket állítsa vissza. A határozatot hasonló szellemű felirat megszerkesztése és felterjesztése végett megküldte Bácsbodrogvármegye törvényhatóságának is.

— **Felmentett tanító.** Vas Ignác, csantavéri tanító fegyelmi ügyét bevégezték, s minthogy ellene semmi terhelőt meg nem állapíthattak, felmentették.

— **A leányegylet választmányi ülése.** A szabadkai leányegylet elnöksége ezúton kéri az egylet választmányi tagjait és tisztviselőit, hogy szíveskedjenek folyó hó 11-én szerdán délután három órakor a felsőleányiskola tanácstermében tartandó választmányi ülésen teljes számban megjelenni.

— **Lányi Ernő hangversenyei.** Lányi Ernő, zenedékné neves igazgatója e hó 17-én Vécseivel és Marsalkoval Nyiregyházán hangversenyez a Bessenyei Kör meghívására. Előadásra kerül Lányi nagyszabású zeneműve, Zach Klara. Másnap, november hó 18-dikán Debreczenben hangversenyez.

— **Hózivatar.** A szeszélyes idő, mintha türelmünket akarná próbára tenni, rövid néhány nap alatt mindenféle változatait bemutatja. A multkor a nyárból minden átmenet nélkül belecsöppentünk a télbe. Este még a nyárban voltunk s reggelre kelve havas, fehér tél szakadt ránk. A fákat még dus zöld lombkorona díszítette s megtörtént az a ritka eset, hogy a zöld lombokon vastag, fehér hóréteg pompázott. A szokatlanul korai tél aggodalommal töltött el mindnyájunkat és elkieseredve vettük elő téli ruhainkat a szekrény naftalinszagú birodalmából. Azután ismét elolvadt a hó, elmúlt a tél s a gyönyörű őszi napfény meletet varázsolt a hideg tél helyébe. De ez is csak néhány napig tartott. Örömmel korai volt. Néhány nap óta ismét hideg lett s ma éjszaka megint beköszöntött a tél. Ejjél után lassan szállingózni kezdtek a hópelyhek és reggelre meglehetősen vastag hóréteg feküdt meg az utcákat.

— **Pásztorjátékok.** Szent karácsony ünnepének közeledtével felélednek lelkünkben a gyermekkor kedves karácsonyi emlékei. Dolgaink, bajaink közben rá-rá emiékezzünk a jó gyermekeket megjutalmazó Jézuska várására, a kedves betlehemesdire, s megmegesendül fülünkben a rég nem hallott „Csordapásztorok...” Haladhat a civilizáció,

A n. é. közönség kényelmére Rudics utca 11. sz. alatt városi üzletet létesítettünk, ahol minden a világítást és erőátvitelt érintő ügyek elintéztetnek.

Készítünk: Világítási berendezéseket pontos és szakszerű kivitelben, olcsó árak és kedvező fizetési feltételek mellett.

Erőátviteli berendezéseket forgó áramu motorokkal, melyeknek táplálása nem költségesebb bármely más üzemnél.

Raktáron tartunk: Modern esillárokat, főzőedényeket, (teafőző, kávéfőző, vízmelegítő, tejmelegítő, főzőlápok, vasalók, hajsütővasmelegítő, szivargyújtó stb.) motorokat és mindennemű elektrotechnikai cikkeket.

Ugy a motorok mint a főzőedények a városi üzletben megtekinthetők.

találhatnak ki új meg új gépeket, gyilkolhatják egymást felheccelt népek s lázadhatnak az Isten-hazát elvető szociáldemokrácia, karácsony varássa mindig erőt fog venni minden háborgó indulaton s december hónapjának, az ádvent négy hetének a kis Jézus várása marad az uralkodó eszméje. Irodalom, művészet mind ehhez kapcsolódnak, a néplélek ebből merít lelkesedést és megnyugvást s ez irányban keresi még mulatságát, szórakozását is. Visszatér a színjáték ez ősi forrásához s a pásztorok hódolatának egyszerű bemutatásában csak egy gyönyörködik, amint gyönyörködött abban a XII. vagy XIII. század egyszerű magyarja. Kívánatos és ajánlatos az ilyen szokásoknak minél épebb megőrzése, mert velük népünk gondolkodásának legnemesebb elemeit conserváljuk. A Szent-István-Társulat kiadásában egész csomó pásztorjáték jelent már meg, válogathat belőlük a karácsonyi előadások rendezője. Egyik szebb, mint a másik s mindegyik egy célt szolgál: a keresztény tradíciók fenntartásában rejlő nemzetnevelő tendenciát.

— **Eljegyzés** Majtány József cukrász, a bezdáni dalárda titkára, eljegyezte özv. Almássyné Simon Etelkát Szegszárdról.

— **Az új egészségügyi törvény életbeléptetése.** A belügyminiszter a községek közegészségügyi szolgálatáról szóló új törvényt az 1908. évi 38. ik. törvényekket a törvényben nyert megbízás alapján november elsején életbe léptette s a törvény végrehajtása iránt Szabadka városához is elküldött rendeletével intézkedett. A kiadott Utasítás lehetőleg rövidre fogva tartalmazza a szükséges utbaigazításokat. A törvény rendelkezéseinek ugy az életbeléptetés alkalmával, mint később esetről-esetre való gyakorlati alkalmazására vonatkozólag elrendelte a miniszter, hogy az életbeléptetés előkészítő munkálatai azonnal megkezdésének s az idetartozó ügyeket hatóságunk is soron kívül intézze el s a törvényhatósági bizottságunk is szükséghez képest rendkívüli közgyűlésen alkossa meg. Lesz hát mit pótolnunk elegendő.

— **A házitanító felmondási ideje.** A budapesti törvényszék felebbezési tanácsa egy konkrét esetről kimondotta, hogy a házitanítót egy havi felmondás illeti meg.

— **Egyenruhás pedellusok.** A kultuszminiszter elhatározta, hogy a jövő iskolai évre valamennyi állami iskola pedellusát sőtéték, aranyzsinóros uniformisba fogja öltöztetni. És ezzel az érdekes tervvel új és színes perspektíva nyílik az ember szemé előtt. A pedellusi kar egy hatalmas lépéssel berukkol az egyenruhások büszke osztályába.

— **A Petőfi Ház sorsjátéka.** A Petőfi Társaság fáradtságát nem ismerő buzgósággal törekszik megvalósítani azt a kulturális és kegyetlen célját, hogy a Petőfi Házban összegyűjtse és mielőbb hozzáférhetővé tegye a közönségnek Petőfi ereklyéit s azokat a nemzet kincsévé avassa. A Petőfi múzeum fenntartása a — Petőfi társaság gondja. A Társaság segítségért a magyar társadalomhoz fordul. A Petőfi Ház meg lesz, ha a társaságnak erre a célra rendezett sorsjátékát a magyar társadalom fölkarolja. A pénzügyminiszter által engedélyezett tárgysorsjáték, melyet a Társaság házi kezelésben rendez, tulajdonképpen a közönség áldozatkészségének a meghálálása, amennyiben a nyereményekben gazdag sorsjáték egy koronás sorsjegyei egyáltalán nem állanak arányban azokkal a nagyértékű nyereménytárgyakkal, amelyek a sorsjegyvásárlók között kisorsolhatnának. A mellett tehát, hogy a vásárló igen nagy esélyekhez jut, — egyúttal egy nemes, hazafias és kulturális célt szolgál, hozzájárul a Petőfi ház létesítése és fenntartási költségeihez. A nyeremények száma: 2010, tehát — eltérőleg a szokásos tárgysorsjátéktól — minden sorsjegyre igen nagy nyerési esélye van. Az összes nyeremények értéke 76.000, a főnyeremény: 25.000 kor. A Petőfi Társaság már szétküldte az ország minden részébe sorsjegyeit és arra kéri a közönséget, hogy a sorsjegyek vételével és terjesztésével legyen segítségére a nemes cél megvalósításában.

— **Gondnokság.** Az ujvidéki kir. törvényszék Kollisch Sándor futtaki állatorvost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

— **Névmagyarosítás.** A belügyminiszter Klein Mór zentai lakos vezetői nevének Kelemenre változtatását engedélyezte.

— **Kávéházi kabátlopás.** Az egyik szabadkai kávéházból ellopták Kiss Ernő, gyógyszerész télikabátját.

A csendes Óceán szigetvilága

VOJNICH OSZKÁR utijegyzetei.

Eredeti fénykép felvételekkel.

Ára: füzve 10 korona, kötve 12 korona.

Ügyvédi határidő napló

3.60 és 4 kor. árban kaphatók:

HEUMANN MÓR

könyvkereskedésében

szabadkán, FÖTÉR.

INNEN-ONNAN.

Mi a különbség a zsidó és az izraelita között?

A zsidó ezt mondja: Kétszer kettő az öt. Az izraelita nem mondja, csak gondolja.

*

Jánoska, nem szégyenled magad? Hát szabad a testvéredet megverni?

— Na, ha még a testvéreimet sem szabad megverni, akkor füttyölök az egész családi életre.

Általános meglepetést

kelt, hogy Szabadkán, Deák-utca, Krécsi A. Nándor könyvkereskedésében szépirodalmi újdonságok, zeneművek megjelenésük után azonnal kaphatók.

Most jelent meg! Műveltség könyvtárának VI. kötete a Társadalom. Félbőr kötésben 24 korona.

Kincses Kalendárium 1909. évre, a gyakorlati élet általános útmutatója, kemény kötésben ára: 2 korona.

Ifjúsági iratok, meséskönyvek, képeskönyvek leszállított áron kaphatók.

SZINHÁZ.

M ű s o r:

Szerda: Tatárjárás.

Csütörtök: Tatárjárás.

Péntek: Vigécek, mérsékelt helyáradak.

Szombat: Dollárkirálynő.

Vasárnap d. u.: Tündérszerelem, este Komédiások.

IRODALOM.

— **Tanulmány a választási reformról.** Ily cím alatt Ajtay József dr. tollából igen aktuális tanulmány jelent meg a könyvpiacra, amely a választási reformmal kapcsolatos összes kérdéseket tárgyalja úgy az elmélet, mint a gyakorlati megvalósítás szempontjából. A választási reform történelmi előzményeinek elmondása után az új osztrák választási törvényt veszi bírálat alá állítván, hogy az osztrák választási eljárás a legretrográtabbak egyike. A második részben ismerteti azt a nagy felfogásbeli változást, amely a művelt nyugaton az általános választói jog eddig divatos nyers alakját illetőleg beállott és azokat a törekvéseket, amelyek az általános választói jog szervezésébe látják a tovább fejlődés következő fokát. Nem hiva annak, hogy választói jog kizárólag a műveltségi cenzushoz köthessék, mert az idősebb elem, amelyek között a legtöbb a birtokos, ennek folytán jórészt kizorul, mert iskoláztatásuk egykori fejletlensége miatt önhibáján kívül nem vé-

gezhetett iskolát. Epp ezért ezek részére önálló jogcímként adócenzust ajánl, amely törvényhatóságoktól tíztől husz koronáig váltakozik. Ezenkívül — szerinte — az idősebb értékes elemeket fel kell menteni az elemi iskola elvégzésének igazolása alól és csupán formai irni olvasni tudást követelni meg tőlük. Ily alapokon a 3.9 millió felnőtt férfiből 2.8 millió jutna szavazathoz, tehát több mint ahogyan Kristóffy tervezte; ezek között több mint hatvan százalék volna a magyar és többségben volna a békés szociális fejlődés valószínű hívei. A többes szavazat ellen és mellet felhozott összes érveket vizsgálat alá veszi s végül megköveteli a pluralitást, amelyet a magasabb kor, magyar értelmi cenzus és közép nagyságú adó, illetve vagyoni cenzus együttes megkövetelésén épít föl, a törvényhatósági városokban és ipartelepeken kettős, különben hármas szavazattal. A szavazás módját illetőleg az idevágó ellentétes felfogások boncolgatása és a gyakorlati eredmények latolgatása után amellet dönt, hogy a szavazás a nagyobb városokban titkos, különben nyilvános legyen. Különösen érdekes és megszívlelendő a titkosság leple alatt üzött nagyarányú visszaélések ismertetése. Részletes kerületi beosztási tervezetet mutat be amelynek végső eredménye, hogy a magyar többségű kerületek száma az eddigi kétszázhuszonkilenc helyett meg fogja haladni a háromszázat, míg a nemzetiségi kerületek száma erősen lepadt. Kiváló figyelemre tart számot az egész országra kiterjedő új vármegyei beosztási tervezet, amely szerint a nem magyar többségű vármegyék száma 30-ról 21-re száll le. A harmadik részben Andrassy Gyula gróf tervezetének napvilágra került részleteivel foglalkozik. Az idevágó külföldi és belföldi irodalom teljes felhasználásával megírt és statisztikai táblázatokkal ellátott tanulmány 2 koronáért kapható a könyvesboltokban.

REGÉNY.

KLEOPATRA.

95

Az ut folyamán lelkét fájdalmas emlékek és gondolatok töltötték meg. Nem mert azt, akit valamikor szeretni velt, arra kell kérnie, engedje más férfihoz nőül menni... e szeggyennel már kibékült, de mert amikor ezt a régi barátot a Marstéren utoljára látta, még boldog volt. A szemlét megelőző óra döntött élete fölött... Minő messze volt már mindez! Most ez a boldog mult a sűrű ködben vesz el, jövő meg nincs; csak a jelen üldözte a kegyetlenség ezernyi alakjában. Nem látta viszont Ulrikot, távollétének kínzó hatása félelmetes erőt öltött. Érezte, hogy tőle távol tőle elfonnyad.

XXV.

Mikor a szigeti palotához ért, Neutof grófnét jelentette be. Azonnal bevezették a nagyherceg dolgozó szobájába. Látta, mint közeledik feléje Borisz, arcán a meglepődés élénk kifejezésével. Kitalálva jövetelének okát, nem képzelte, hogy személyesen jön el.

— On, grófné! Nem mertem volna e szerencsét remélni.

Kleopatra leült a karosszékre, mellyel a nagyherceg magával szemben megkínálta. — Tudja, mért jöttem, feusséges úram? szólalt meg.

A büszkesége ismét feléledt e régi életének környezetéhez hasonló környezetben.

— Szeretném az ön ajkairól hallani hangzott a felelet.

Anélkül, hogy feltűnően tette volna, kíváncsian vizsgálta Kleopatrát.

Nem ezt az asszonyt ismerte ő, más lény volt ez, átalakulva, átváltoztatva a bensejében égő tűz által.

— Ime, kezdő egyszerűen a grófné. Boldog voltam férjemmel, Neutof tábornok-

kal; fenséges uram, ön is közben járt, hogy e házasságot megkössem...

— En?

A szemek találkoztak. Nem Kleopatra fordította el a tekintetét. E sötét, kék szemekben sok elmúlt dolgot viszontlátott a nagyherceg, amely mult csak édes, becsületes emlékeket szerzett neki.

— Igen, fenséges uram. Czári fenség jóságának nagy része volt elhatározásomban, hogy Neutofhoz nőül menjek...

— Emlékszem, felelte Borisz alig észrevehető megindultsággal hangjában. Folytassa, asszonyom.

— Boldog voltam a tábornokkal, aki a leggyengédebb, a legnemesebb, a legjobb lény... Váratlanul találkoztam egy férfival, aki, akaratom ellenére, életem fölött urrá lett.

— Szereti? kezdé Borisz némi szívszorongással.

— Halálosan szeretem! felelte Kleopatra egyszerű, mélységes kifejezéssel.

— Mi a neve?

— Alsen Ulrik, a svéd követség katonai attachéja. Elbocsátását kérte.

— Oh! O az?

Borisz képzeletben viszont látta a fiatal svéd szép alakját, nemes arcát.

— Igen, fenséges uram, ő az, felelt Kleopatra, utánozva a nagyhercegnek kissé kicsinyítő hanglegjtését.

— Es ön a felesége akar lenni?

— Férfj és feleség akarunk lenni.

A komor szőnyegekkel díszített teremben csend lett.

Borisz tekintetét a fiatal nőre emelte.

— Veszedelmes játékot játszik, szólalt meg. Ha elnyeri azt, amit kér, kegyvesztett

lesz, ez önre nézve a száműzetés és valószínűleg a szegénység is, mert ez a fiatal ember nem vagyonos.

— Nem az, fenséged. Valóban, a száműzetés és a szegénység.

— Nehéz lesz önnek ezt megszoknia.

Kleopatra arcán a régi idők mosolya jelent meg.

— Egész életemben szegény voltam, kivéve az öt évet, melyet mint Neutof grófné éltem át. A tisztességes szegénység régi barátom. Jól érezzük majd magunkat egymás társaságában.

Borisz a tisztelet mozdulatát tette. Kleopatra szelleme fölénnyel volt telve.

— De a kegyvesztés? kérdé.

A boldog napok másik mosolya játszott a fiatal asszony ajkain.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

G. Szabadka. Cikkét megkaptuk, de nem közölhetjük. A tisztújítással nincs okunk foglalozni. Találgatásokba bocsátkozni nem lehet egyetlen hírlapnak a hivatása sem. Különösen akkor nem, mikor ezek a találgatások csak bizonytalanságot kelthetnek. Legyen meggyőződve, hogy így fogják föl a választók is a lapok cikkeit s ezért mosolyogva olvassák az erőlködéseiket.

P. J. Csantavér. A kért lap megy, kérjük sürri értesítését.

K. E. Kumbaja. Azonnal nem lehet, mert nincs kötvé. Néhány nap múlva.

Szőlőoltványokat
szállít, fajtisztaságért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep
tulajdonos: **CASPARI FRIGYES,**
Medgyes 46. sz. (Nagyküküllőmegye).
Tessék képes árjegyzéket kérni.

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elsőmerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feletlen megbízhatóságáról. 551-84-8

Kőműves és ácsmesteri vizsgára

biztos sikerrel készít elő

Gombos Lajos építési irodája

(Bárány-köz, Kecskés-ház mellett).

Továbbá elvállal tervezéseket és leszámolásokat, valamint építkezéseket is jutányos áron. 561-20-11

A MI IGAZ HITÜNK.

Irta: Hiersch Ágoston.

Ez a munka az óriási német katolikus irodalomban is jelentős helyet vívott ki magának, s Körnöczy Ernő zamatos szép magyar nyelvű fordításban méltó arra, hogy a mi litteraturánkban is tért hódítson. — S mit foglal magában a könyv? Mikor olvassuk, úgy érezzük magunkat, mintha angyal szárnyak emelnének a magasba, a honnan egy pillantással áttekinthetjük mindazt, mi szent hitünkben foglalva van. Méltó, hogy helyt találjon minden kath. könyvei közt, legyen az ifju vagy felnőtt.

Ára füzve 40 fillér, egész vászonba kötve 70 fillér.

Megrendelhető:

a Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat mint szövetkezetnél Szabadkán, Rákóczi-u. 20.

Lapunk kiadóhivatalában
megrendelhető:

HÁREMŰ.

Bácskai tárgy regény.

Irta: Dugovich Imre.

Ára 2 korona.

Második kiadás!

Keves röpirat éri Magyarországon a második kiadást. Ezen kevesek közé tartozik a

„SZÓIMÁDÁS.”

című politikai röpirat, mely első kiadásában 120,000 példányban kelt el, s most újabb 15,000 példányban jelent meg.

A „Szóimadás” ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.

Kapható: kiadóhivatalunkban.

A főtisztelendő Papság figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a Kalocsamegyei főtisztelendő Papságot, hogy alantjegyzett nyomtatványok egyházmegyénkben előirt szöveggel raktárunkon készen állanak s így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy megrendelés esetén azokat postafordultával szállíthatjuk. Megrendelésnél elegendő a raktári szám jelzése.

Raktári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára		Raktári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára	
		kor.	fill.			kor.	fill.
1	Kereszteltek anyakönyve (merített papíron)	ivenként	08	19	Kivonat a kereszteltek anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
2	Bérmáltak anyakönyve	"	08	20	Születési bizonyítvány polgári házasságkötéshez	50 drb	1
3	Egybekelték anyakönyve	"	08	21	Bérmacédula	50 drb	20
4	Meghaltak anyakönyve	"	08	22	Kivonat az egybekelték anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
5	Misealapítványok naplója	"	05	23	Kivonat a meghaltak anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
6	Cselekvő és szenvedő állapot az alapítványozott szent misék pénztáráról	"	06	24	Családi értesítő	50 drb	1 50
6a	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, beliv	"	06	25	Eljegyzési értesítés	50 drb	1
6b	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, küliv	"	06	25b	Insinuatio sponsalium	50 drb	1
7	Kegyes alapítványok naplója	"	05	26	Dimissio	50 drb	1
8	Kegyes alapítványok pénztári számadása beliv	"	06	27	Alapító levél	25 drb	1
8a	" " " " küliv	"	06	28	Nyugtanyakönyvecske az egyh. pénzt. adósa számára	25 drb	1
9	Templompenztári napló	"	05	29	Tabell. Relatio de Visitatione Vice archi diacon.	10 péld.	40
10	Templompenztári számadás küliv	"	06	30	Latin misejegyzék	10 iv	40
10a	" " " " beliv	"	06	31	Párbér napló	10 iv	40
11	Relatio de statu Parochiae	10 péld.	40	32	Kötelezvény	50 drb	1
12	Consignatio conjugum in divortio viventium	"	40	33	Gyónó cédula	500 drb	2
13	Consignatio illorum, qui religionem mutarunt	"	40	34	Esketési bizonyítvány anyakönyvi bejegyzéshez	50 drb	1
14	Consignatio mixtorum matrimoniorum	"	40	35m	Eljegyzési szerződés (magyar szöveg)	50 drb	1
15	Tabell. conspectus matrimoniorum mere civil.	"	20	35n	" (német szöveg)	50 drb	1
16	Értesítvény népoktatási intézetekről	"	40	35b	" (bunyevác szöveg)	50 drb	1
17	Informatio de Capellanis	"	30	36	Jegyesek anyakönyve (merített papír)	ivenként	08
18	Informatio de Parochis	10 péld.	40	37	Hirdetési bizonyítvány	50 drb	1
				38	Rapulare	10 iv	60
				39	Iktató- és kiadókönyv	100 iv	2 50

Ki nyomtatvány-szükségeit nálunk szerzi be, nemcsak olcsón és gyorsan jut izléses nyomtatványokhoz, hanem ez által a keresztény eszméknek saját útján való terjesztését is elősegíti, miért is kérjük a főtisztelendő Papság kegyes pártfogását.

Szabadka, 1908 július 1.

Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat m. sz. IGAZGATÓSÁGA.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán.